

Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale Republica Moldova

IMSP IFP "Chiril Draganiuc"

**PROCEDURA OPERAȚIONALĂ
MĂSURI DE PREVENIRE ȘI CONTROL ÎN
TIMPUL ACORDĂRII ASISTENȚEI MEDICALE
CAZURILOR SUSPECTE DE COVID-19**

2020

Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale Republica Moldova IMSP IFP "Chiril Draganiuc"	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ Măsurile de prevenire și control în timpul acordării asistenței medicale cazurilor suspecte de COVID-19	Ediția: I Nr. de ex.: 22
	Cod: PO - 05	Revizia: - 0 Nr. de ex.: - Exemplar nr.: 1

1. Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. crt.	Elemente privind responsabil/ operațiune	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
	1	2	3	4	5
1.1.	Elaborat	Manea Mihaela David Aliona	SMC Secția Consultativă	03.04.2020 23.04.2020	<i>[Signature]</i>
1.2.	Verificat	Donica Anna	Vicedirector medical	03.04.2020	<i>[Signature]</i>
1.3.	Aprobat	Alexandru Sofia	Director	06.04.2020	<i>[Signature]</i>

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale.

Nr. crt.	Ediția/revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
	1	2	3	4
2.1.	Ediția I			
2.2.	Revizia 1			

3. Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. crt.	Scopul difuzării	Exemplar nr.	Compartiment	Funcția	Nume și prenume	Data primirii	Semnătura
	1	2	3	4	5	6	7
3.1.	Aplicare, informare	1	Consiliul Calității	Vicedirector medical	Donica Anna	08.04.2020	<i>[Signature]</i>
3.2.	Aplicare, informare	2	Clinica Vorniceni	Vicedirector Clinica Vorniceni	Turovshii Aliona	09.04.2020	<i>[Signature]</i>
3.3.	Aplicare, informare	3	Departamentul de Coordonare PNCT	Vicedirector management și strategii	Vilc Valentina	09.04.2020	<i>[Signature]</i>
3.4.	Aplicare, informare	4	Departamentul Știință	Director adjunct știință și inovare	Tudor Elena	09.04.2020	<i>[Signature]</i>
3.5.	Aplicare, informare	5	Clinica Chișinău	Asistenta principală	Alexei Olga	09.04.2020	<i>[Signature]</i>

Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale Republica Moldova IMSP IFP "Chiril Draganiuc"	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ	Ediția: I
	Măsurile de prevenire și control în timpul acordării asistenței medicale cazurilor suspecte de COVID-19	Nr. de ex.: 22
	Cod: PO - 05	Revizia: - 0 Nr. de ex.: -
		Exemplar nr.: 1

3.6.	Aplicare, informare	6	Clinica Vorniceni	Asistent principal	Țepordei Victor	13.04.20	<i>[Signature]</i>
3.7.	Aplicare, informare	7	Secția Consultativă	Șef secție	David Aliona	13.04.20	<i>[Signature]</i>
3.8.	Aplicare, informare	8	Secția Ftiziologie 1	Șef secție	Ciobanu Serghei	09.04.20	<i>[Signature]</i>
3.9.	Aplicare, informare	9	Secția Ftiziologie 2	Șef secție	Nepoliuc Liuba	09.04.20	<i>[Signature]</i>
3.10.	Aplicare, informare	10	Secția Ftiziopneumologie	Șef secție	Rusu Doina	10.04.20	<i>[Signature]</i>
3.11.	Aplicare, informare	11	Secția MDR 1	Șef secție	Krasnova Olga	09.04.20	<i>[Signature]</i>
3.12.	Aplicare, informare	12	Secția MDR 2	Șef secție	Gheorghilaș Svetlana	14.04.20	<i>[Signature]</i>
3.13.	Aplicare, informare	13	Secția ATI	Șef secție	Cauia Adrian	09.04.20	<i>[Signature]</i>
3.14.	Aplicare, informare	14	Serviciul Diagnostic	Șef serviciu	Nalivaico Nicolae	10/IV/20	<i>[Signature]</i>
3.15.	Aplicare, informare	15	Laboratorul Clinico-diagnostic	Șef laborator	Bologa Vitalie	09.04.20	<i>[Signature]</i>
3.16.	Aplicare, informare	16	Serviciul medicină fizică	Asistent medical	Bușteac Aliona	09.04.20	<i>[Signature]</i>
3.17.	Aplicare, informare	17	Serviciul dietologie	Asistent medical	Costin Viorica	09-IV-20	<i>[Signature]</i>
3.18.	Aplicare, informare	18	Secția Anatomie patologică	Șef secție	Haidarlî Ion	09.04.20	<i>[Signature]</i>
3.19.	Aplicare, informare	19	Farmacia	Farmacist diriginte	Djugostran Anghelina	09.04.20	<i>[Signature]</i>
3.20.	Aplicare, informare	20	Laboratorul Național de Referință	Șef laborator	Crudu Valeriu	10.04.20	<i>[Signature]</i>
3.21.	Aplicare, informare	21	Laboratorul Regional de Referință Vorniceni	Șef laborator	Popescu Timofei	14.04.20	<i>[Signature]</i>
3.22.	Informare, Evidență	22	Structura de Management al Calității serviciilor medicale	Șef secție	Manea Mihaela	09.04.20	<i>[Signature]</i>
3.23.	Distribuire Evidență Arhivare		Cancelarie	Șef cancelarie	David Mariana	09-04	<i>[Signature]</i>

Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale Republica Moldova IMSP IFP "Chiril Drăganiuc"	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ Măsurile de prevenire și control în timpul acordării asistenței medicale cazurilor suspecte de COVID-19	Ediția: I Nr. de ex.: 22
	Cod: PO - 05	Revizia: - 0 Nr. de ex.: - Exemplar nr.: 1

4. Scopul procedurii.

Scopul prezentei proceduri este de a stabili la nivel de instituție un ansamblu comun de măsuri de prevenire și control în perioada acordării asistenței medicale în caz suspect de infecție COVID-19.

5. Domeniul de aplicare:

Procedura se aplică în cadrul instituției de către tot personalul medico-sanitar (medici, asistente medicale, radiologi, endoscopiști, personal auxiliar implicat în menținerea curățeniei, sterilizarea echipamentului ș.a.). Beneficiarii de servicii medicale în cadrul IFP.

6. Documente de referință aplicabile procedurii operaționale:

6.1. Reglementări internaționale:

- Recomandările OMS: WHO. *Infection prevention and control during health care for probable or confirmed cases of Middle East respiratory syndrome coronavirus (MERS-CoV) infection: interim guidance* (accessed 17 January 2020).
- WHO. *Infection prevention and control of epidemic- and pandemic-prone acute respiratory diseases in health care.* (accessed 17 January 2020).
- WHO. *Guidelines on core components of infection prevention and control programmes at the national and acute health care facility level.* Geneva: World Health Organization; 2016 (accessed 20 January 2020).
- Minimum requirements for infection prevention and control. Geneva: World Health Organization; 2019 (<https://www.who.int/infection-prevention/publications/min-req-IPC-manual/en/>, accessed 20 January 2020).
- WHO guidelines on hand hygiene in health care: first global patient safety challenge – clean care is safer care. Geneva: World Health Organization; 2009 (<https://apps.who.int/iris/handle/10665/44102>, accessed 17 January 2020).

6.2. Reglementări naționale:

- Ordinul MSMPS nr.222 din 04.03.20 „Cu privire la acordarea asistenței medicale persoanelor care întrunesc criteriile definiției de caz COVID-19”;
- Ordinul MSMPS nr.213 din 02.03.2020 „Cu privire la măsurile de prevenire și control al infecției cu Coronavirusul de tip nou (COVID-19)”;
- Ordinul MSMPS nr.188 din 26.02.2020 „Cu privire la realizarea măsurilor de reducere a riscurilor de răspândire a cazurilor de infecție cu Coronavirusul de tip nou”;
- Ordinul MS nr.896 din 30.10.2015 ”Cu privire la aprobarea Ghidul practic de supraveghere și diagnostic a ILI/ARI/SARI și MERS-CoV”;
- Ordinul MS nr.51 din 16.09.2009 ”Ghidul de supraveghere și control în infecțiile nosocomiale”;
- HG nr.696 din 11.07.2018 ”Regulamentul sanitar privind gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală”

6.3. Reglementări secundare

- Ordinul MSMPS nr.1103 din 02.10.2019 "Cu privire la supravegherea epidemiologică la gripă, IACRS și SARI în Republica Moldova și prezentarea informației săptămânale/lunare"
- Ordinul MS nr.366 din 30.10.2009 ”Cu privire la măsurile de vigilență și răspuns la pandemia cu noul virus gripal A(H1N1)”;

Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale Republica Moldova IMSP IFP "Chiril Draganiuc"	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ Măsuri de prevenire și control în timpul acordării asistenței medicale cazurilor suspecte de COVID-19	Ediția: I
		Nr. de ex.: 22
	Cod: PO - 05	Revizia: - 0 Nr. de ex.: - Exemplar nr.: 1

- Ordinul MS nr.385 din 12.10.2007 "Cu privire la aprobarea definițiilor de caz standard pentru supravegherea și raportarea bolilor transmisibile în RM"
- Ghidul național de reglementări pentru transportul substanțelor infecțioase, 2019

6.4. Reglementări interne:

- Organigrama IMSP Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc";
- Regulamentul de organizare și funcționare al IMSP Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc";
- Regulamentul intern;
- Circuitul documentelor, inclusiv cele electronice, aprobate la nivelul instituției.

6.5. Alte documente:

- Ordinul IMSP Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc" nr.24 din 05.03.2020 "Cu privire la măsurile de prevenire și control al infecției cu Coronavirusul de tip nou (COVID-19) în cadrul IMSP Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc";
- Ordinul IMSP Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc" nr.26 din 11.03.2020 "Cu privire la organizarea Celulei de Urgență în cadrul IMSP Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc".
- Ordinul IMSP Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc" nr.28 din 23.03.2020 "Cu privire la realizarea măsurilor de reducere a riscurilor de răspândire a cazurilor de infecție cu Coronavirusul de tip nou".
- Ordinul IMSP Institutul de Ftiziopneumologie "Chiril Draganiuc" nr.30 din 30.03.2020 "Cu privire la fortificarea măsurilor de reducere a riscurilor de răspândire a cazurilor de infecție cu Coronavirusul de tip nou".

7. Definiții și prescurtări ale termenilor utilizați în procedură.

7.1. Definiții ale termenilor:

Nr.crt.	Termenul	Definiția și/sau dacă este cazul, actul care definește termenul
7.1.1.	COVID - 19	Maladia provocată de coronavirusul de tip nou SARS-CoV-2

7.2. Abrevieri ale termenilor:

Nr. Crt.	Abrevierea	Termenul abreviat
7.2.1.	PO	Procedură operațională
7.2.2.	E	Elaborare
7.2.3.	V	Verificare
7.2.4.	A	Aprobare
7.2.5.	Ap	Aplicare
7.2.6.	Arh	Arhivare
7.2.7.	ARI	Infecții acute respiratorii
7.2.8.	SARI/IRAS	Infecții acute respiratorii severe
7.2.9.	PPE/EPP	Echipment de protecție personală
7.2.10.	LM	Lucrător medical
7.2.11.	OMS/WHO	Organizația mondială a sănătății

Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale Republica Moldova IMSP IFP "Chiril Draganiuc"	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ Măsuri de prevenire și control în timpul acordării asistenței medicale cazurilor suspecte de COVID-19 Cod: PO - 05	Ediția: I Nr. de ex.: 22
		Revizia: - 0 Nr. de ex.: -
		Exemplar nr.: 1

8. Descrierea instrucțiunii:

8.1. Generalități

COVID-19 este boala infecțioasă cauzată de coronavirusul cel mai recent descoperit. Din martie 2020, OMS a anunțat pandemie globală de coronavirus. OMS și autoritățile de sănătate publice din toată lumea întreprind acțiuni pentru a controla epidemia de COVID-19. În Republica Moldova primul caz de infecție cu Coronavirus de tip nou (COVID-19) a fost confirmat la 7 martie 2020. Toate autoritățile naționale, trebuie să își asume rolul pentru limitarea și localizarea răspândirii acestei maladii. În scopul implementării măsurilor de prevenire și control al infecției cu Coronavirus de tip nou (COVID-19), reieșind din situația epidemiologică și răspândire a infecției la nivel național în cadrul instituției a fost instituită Celula de Urgență care va gestiona situațiile de urgență în instituție.

8.2. Resurse necesare

8.2.1. Resurse materiale:

Materiale informative, echipament de protecție (bonete, halate, șorțuri, măști chirurgicale, respiratoare, protectoare faciale (ochelari, viziere), mănuși, salopete, costume), dezinfectanți, săpun, utilaje pentru igienă, instrumentar medical, instrumentar de laborator, mobilier, telefonie (mobilă, fixă), birotică, computere ș.a..

8.2.2. Resurse umane:

Angajații instituției.

8.2.3. Resurse financiare:

Conform bugetului aprobat

8.3. Limitarea transmiterii infecției COVID-19

8.3.1. Triaajul, recunoașterea timpurie și controlul sursei

Triaajul tuturor pacienților este organizat și realizat în cadrul Secției Consultative și a Secției de internare. De triaj sunt responsabili asistentul medical superior din Secția Consultativă și asistentul medical de gardă din Secția de internare. Personalul trebuie să poarte echipament de protecție individuală și să ia măsuri de precauție anterior expunerii conform evaluării riscului. Lucrătorii medicali vor da dovadă de un nivel înalt de suspiciune clinică.

1. Secția Consultativă

- Triaajul pacienților se desfășoară la intrarea în secție.
- La intrare în secție pacienților li se va oferi o mască medicală de unică folosință, în lipsa acesteia.
- Punctul de triaj este dotat cu cele necesare pentru a realiza screeningul pacienților pentru COVID-19 prin efectuarea termometriei (digitale) și anchetării epidemiologice în baza definiției de caz standard.
- Prioritar sunt identificați și examinați pacienții cu formulare 027/e, simptomatici. Responsabilul de triaj va identifica persoanele cu tuse, febră, dificultate de respirație, va urmări aplicarea corectă a măștii medicale, va urgenta consultația de către medic iar până la examinare va limita deplasarea acestuia prin zona de așteptare și intersectarea cu alți pacienți, asigurând izolarea lui (cabinet 405).

Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale Republica Moldova IMSP IFP "Chiril Draganiuc"	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ	Ediția: I
	Măsurile de prevenire și control în timpul acordării asistenței medicale cazurilor suspecte de COVID-19	Nr. de ex.: 22
	Cod: PO - 05	Revizia: - 0 Nr. de ex.: -
		Exemplar nr.: 1

- În zona de așteptare este asigurată păstrarea distanței sociale (minimum de 1m) între pacienți, vizitatori, personal medical (dacă nu este necesar efectuarea examenelor/procedurilor). Aici se organizează fluidizarea fluxului de pacienți, sunt puse la dispoziție soluție de dezinfectare pentru mâini pe bază de alcool și spații pentru spălarea mâinilor cu apă și săpun. Toți pacienții sunt atenționați să aplice igiena adecvată respiratorie și a mâinilor;
- În locuri vizibile sunt amenajate panouri informative, inclusiv la intrare, cu informații (afișe, fluturași) referitoare la igiena adecvată respiratorie, igiena mâinilor, adresate pacienților și însoțitorilor;
- Cazurile suspecte la COVID-19 vor fi izolate în spațiu special amenajat până la preluarea acestora de către serviciul de asistență medicală urgentă prespitalicească (în cabinetul 405).

2. Secția de internare

- Documentația medicală va fi studiată anterior examinării bolnavului, dacă pacientul e adus de serviciul AMU prespitalicească.
- Responsabilul de triaj va efectua screeningul prin termometrie și anchetare epidemiologică tuturor persoanelor care vor solicita asistență medicală specializată în cadrul instituției prin intermediul AMU prespitalicească sau de sine stătător pe timp de zi sau noapte.
- Până la evaluarea realizată de medic pacientului trebuie să se aplice o mască medicală, cu asigurarea măsurilor de dezinfecție a mâinilor cu soluții pe bază de alcool. Toți pacienții vor fi atenționați să aplice igiena adecvată respiratorie și a mâinilor;
- Personalul trebuie să ia măsuri de precauție anterior expunerii prin echiparea cu uniformă medicală de protecție individuală (căciulițe, halate protectoare cu mâneci lungi, mănuși, protectoare oculare (ochelari sau viziere), respiratoare.
- Pacientul suspect la COVID-19 admis în secția de internare va fi plasat în izolatorul unității până se va decide tactica medicală ulterioară (internare în IFP sau transportarea în altă instituție medicală de către serviciul de asistență medicală urgentă prespitalicească).

3. Secțiile spitalicești

- În cadrul secțiilor Ftiziologie nr.1, Ftiziologie nr.2, Ftiziopneumologie, MDR nr.1, MDR nr.2, ATI zilnic se vor organiza măsuri de recunoaștere timpurie a simptomelor de COVID-19 la pacienții aflați la tratament (cazuri posibile) cu izolarea imediată a pacienților suspecti într-o zonă separată de alți pacienți (controlul sursei). Pacienții noi internați vor fi plasați câte unul în saloane separate, cu monitorizarea temperaturii și stării clinice. În caz de suspjecție, se va iniția procedura de testare pentru infecția cu COVID-19.
- Pacienților aflați la tratament li se vor oferi materiale informative și vor fi instruiți despre recunoașterea precoce a simptomelor, care sunt semnele bolii și vor fi încurajați de a se automonitoriza.

8.3.2. Aplicarea precauțiilor standard pentru pacienți

În toate secțiile sunt organizate măsuri de precauție standard ce includ igiena mâinilor, igiena respiratorie, utilizarea echipamentului individual de protecție destinat pacienților, conform evaluării riscului, practicile sigure de injectare, gestionarea sigură a deșeurilor, lenjeriei, curățirea mediului spitalicesc și sterilizarea echipamentului de asistență a pacientului. Precauțiile standard trebuie să fie aplicate în toate cazurile și mereu.

Măsuri de igienă respiratorie:

- Pacienții internați în secții vor fi asigurați cu măști medicale;

Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale Republica Moldova IMSP IFP "Chiril Draganiuc"	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ	Ediția: I
	Măsurile de prevenire și control în timpul acordării asistenței medicale cazurilor suspecte de COVID-19	Nr. de ex.: 22
	Cod: PO - 05	Revizia: - 0 Nr. de ex.: -
		Exemplar nr.: 1

- Toți pacienții vor fi școlarizați și monitorizați să poarte masca în timpul comunicării cu persoana medicală, sau alți pacienți, la fel să respecte igiena tusei și strănutului;
- Pacienții vor fi îndemnați să realizeze igiena mâinilor după contactul cu secrețiile respiratorii.

Măsurile de igienă a mâinilor.

- Pacienții vor primi materiale informative despre igiena corectă a mâinilor;
- Vor fi îndemnați cât mai frecvent să spele mâinile cu apă și săpun sau să aplice dezinfectarea mâinilor cu o soluție pe bază de alcool.

Măsurile de curățare și dezinfecție a mediului.

- Vor fi respectate procedurile de curățare și dezinfecție a mediului spitalicesc în conformitate cu normele în vigoare ;
- Se va efectua curățarea minuțioasă a suprafețelor cu apă și detergent cu aplicarea dezinfectanților utilizați de obicei la nivel de spital (cum ar fi hipocloritul de sodiu). Acestea sunt niște proceduri efective și suficiente;
- Dispozitivele și echipamentul medical, lenjeria, ustensilele pentru serviciul alimentar și deșeurile medicale trebuie să fie gestionate în conformitate cu procedurile sigure de rutină;
- Pacienții vor fi îndemnați să efectueze frecvent aerisirea naturală a salonului (o ventilație adecvată este considerată a fi 60 L/s per pacient).

8.3.3. Implementarea precauțiilor adiționale

8.3.3.1. De contact și picături

- Când saloane individuale nu sunt disponibile, pacienții suspecți de COVID-19 trebuie să fie grupați împreună;
- Paturile pacienților trebuie să fie plasate la o distanță de cel puțin 1 metru, indiferent de faptul dacă sunt suspecți de COVID-19 sau nu;
- O echipă de lucrători medicali trebuie să fie desemnată pentru a avea grijă exclusiv de cazurile suspectate sau confirmate pentru a reduce riscul de transmitere;
- Lucrătorii medicali (LM) trebuie să utilizeze respirator, protecție pentru ochi (ochelari) sau pentru față (vizieră/scut facial) pentru a evita contaminarea membranelor mucoase, un halat curat, non-steril cu mânecile lungi, mănuși. Utilizarea botinelor, salopetei și șorțului nu este necesară pe parcursul asistenței de rutină;
- După asistarea unui pacient, trebuie să fie realizată dezbrăcarea și aruncarea corespunzătoare a EPP și igiena mâinilor, conform rigorilor actuale, (pentru detalii IMPORTANTE: <https://youtu.be/bG6zISnenPg>). Un set nou de EPP este necesar când se acordă asistență altui pacient;
- Echipamentul trebuie să fie ori dedicat ori de unică folosință (de ex. stetoscoape, dispozitivul de fixare a tensiometrului și termometre). Dacă echipamentul trebuie partajat între pacienți, curățați-l și dezinfectați-l între utilizări pentru fiecare pacient în parte (utilizând alcool etilic 70%);
- LM trebuie să se abțină de la atingerea ochilor, nasului sau gurii cu mâinile sau mănușile care potențial ar putea fi contaminate;
- Evitați deplasarea sau transportarea pacienților din odaia sau zona lor, doar dacă e necesar din punct de vedere medical. Utilizați echipament Roentgen sau alt echipament de

Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale Republica Moldova IMSP IFP "Chiril Draganiuc"	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ Măsurile de prevenire și control în timpul acordării asistenței medicale cazurilor suspecte de COVID-19	Ediția: I Nr. de ex.: 22
	Cod: PO - 05	Revizia: - 0 Nr. de ex.: - Exemplar nr.: 1

diagnostic desemnat portabil. Dacă e nevoie de transportat, utilizați rutele predeterminate de transport pentru a minimiza expunerea pentru personal, alți pacienți și vizitatori și asigurați ca pacientul să poarte o mască medicală;

- Asigurați ca LM care transportă pacienții să poarte echipament de protecție personală corespunzător și să realizeze igiena mâinilor;
- Notificați zona care urmează să primească pacientul despre orice precauții necesare, cât de curând posibil înainte de sosirea pacientului;
- Curățați și dezinfecțați în mod de rutină suprafețele cu care pacientul vine în contact;
- Limitați numărul LM, vizitatorilor care intră în contact cu pacienții cu COVID-19 suspectat sau confirmat;
- Duceți evidența tuturor persoanelor care intră în odaia pacientului, inclusiv tot personalul. Vizitatorii nu vor fi admiși.
- Vizitatorii care vin în contact cu pacienții suspecți de COVID-19 trebuie să poarte o mască când vin în contact apropiat cu pacientul (de exemplu, de aproximativ 1 m), masca trebuie purtată de la intrarea în salonul pacientului, să se spele pe mâini înainte și după contactul cu pacientul, cu mediul apropiat pacientului și imediat după îndepărtarea măștii.
- Precauțiile adiționale privind contactul și picăturile trebuie să continue până ce pacientul devine asimptomatic. Sunt necesare informații mai comprehensive despre modul de transmitere a virusului pentru a defini durata precauțiilor adiționale.

8.3.3.2. Precauțiile aerogene pentru procedurile generatoare de aerosoli.

Unele proceduri generatoare de aerosoli, cum ar fi intubația traheală, ventilația non-invazivă, traheotomia, resuscitarea cardio-pulmonară, ventilația manuală înainte de intubație și bronhoscopia, au fost asociate cu risc sporit de transmitere a coronavirusilor.

LM care realizează proceduri generatoare de aerosoli trebuie:

- Să efectueze proceduri într-o odaie ventilată în mod adecvat – adică, ventilația naturală cu un flux de aer de cel puțin 160 L/s per pacient sau în odăi cu presiune negativă cu cel puțin 12 schimbări de aer pe oră și direcție controlată a fluxului de aer când se utilizează ventilația mecanică;
- Să utilizeze un respirator cu filtru, care să fie tot atât de protectiv ca și respiratoarele N95 (standardul SUA), FFP2 (standardul UE) sau echivalentul. Când LM își pun un respirator cu filtru de unică folosință, trebuie mereu să verifice sigiliul. Părul facial (de ex. barba) ar putea împiedica potrivirea corespunzătoare a respiratorului;
- Să utilizeze protecția pentru ochi (ochelari sau scut facial);
- Să poarte un halat curat, non-steril cu mânici lungi și mănuși. Dacă halatele nu sunt rezistente la lichide, LM trebuie să utilizeze un șorț impermeabil pentru procedurile care vor crea volume mari de lichide sau care ar putea penetra halatul;
- Să limiteze numărul de persoane prezente în odaie până la minimul absolut necesar pentru asistența și susținerea pacientului.

8.4. Implementarea controalelor administrative

Controalele administrative și politicile pentru prevenirea și controlul transmiterii COVID-19 includ, dar nu se limitează la: crearea infrastructurii și activităților PCI durabile; educarea

Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale Republica Moldova IMSP IFP "Chiril Draganiuc"	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ Măsuri de prevenire și control în timpul acordării asistenței medicale cazurilor suspecte de COVID-19	Ediția: I Nr. de ex.: 22
	Cod: PO - 05	Revizia: - 0 Nr. de ex.: - Exemplar nr.: 1

îngrijitorilor pacienților; elaborarea politicilor privind recunoașterea timpurie a infecției respiratorii acute cauzate potențial de virusul COVID-19; asigurarea accesului la testarea promptă de laborator pentru identificarea agentului etiologic; prevenirea supra-aglomerării, în special în departamentele de urgență; oferirea zonelor dedicate de așteptare pentru pacienții simptomatici; izolarea corespunzătoare a pacienților spitalizați; asigurarea aprovizionării adecvate cu EPP; și asigurarea respectării politicilor și procedurilor PCI pentru toate aspectele de asistență medicală.

8.4.1. Măsuri administrative privind LM

- oferirea instruirii adecvate pentru LM;
- asigurarea coraportului adecvat pacient-personal medical;
- crearea unui proces de supraveghere pentru infecțiile respiratorii acute cauzate potențial de virusul COVID-19 în rândul LM;
- asigurarea ca LM și publicul să înțeleagă importanța solicitării prompte de asistență medicală;
- monitorizarea conformității LM cu precauțiile standard și oferirea mecanismelor pentru îmbunătățiri, după necesitate.

8.5. Utilizarea controlului ingineresc și de mediu

- În toate spațiile instituției se va asigura o ventilație și curățenie adecvată a mediului.
- Adicional, între toți pacienții trebuie menținută distanța de cel puțin 1 metru. Separarea spațială, și ventilarea adecvată pot ajuta la reducerea răspândirii infecțiilor în instituție.
- Procedurile de curățenie și dezinfectare trebuie respectate în mod consistent și corect. Curățirea suprafețelor de mediu cu apă și detergent și aplicarea dezinfectanților de obicei utilizate de spitale (cum ar fi hipocloritul de sodiu) este efektivă și suficientă.
- Gestionarea lenjeriei, ustensilelor serviciului alimentar și deșeurilor medicale se va face în conformitate cu procedurile sigure de rutină.

8.6. Colectarea și manipularea specimenelor de laborator de la pacienții cu COVID-19 suspectat.

Toate speciemenle colectate pentru investigații de laborator trebuie să fie tratate ca fiind potențial infecțioase. LM care colectează, manipulează sau transportă speciemenle clinice trebuie să respecte în mod riguros următoarele măsuri standard de precauție și practicile de bio-siguranță pentru a minimiza posibilitatea expunerii la patogeni.

- LM care colectează speciemenle trebuie să utilizeze EPP corespunzător (i.e. protecția ochilor, o mască medicală, un halat cu mânecile lungi și mănuși). Dacă speciemenle sunt colectate pe parcursul unei proceduri generatoare de aerosoli, personalul trebuie să poarte un respirator cu filtre, cel puțin tot atât de protective ca N95, FFP2, sau echivalentul;
- Tot personalul care transportă speciemenle să fie instruit cu privire la practicile de manipulare în siguranță și procedurile de decontaminare în caz de scurgeri;
- Plasați speciemenle pentru transportare în geți rezistențe la scurgeri (containere secundare) care dispun de un buzunar separat care poate fi sigilat pentru speciemen (o geantă din plastic pentru speciemen bio-hazard), cu eticheta pacientului pe containerul speciemenelor (container primar) și un formular completat clar pentru laborator;

Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale Republica Moldova IMSP IFP "Chiril Draganiuc"	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ Măsuri de prevenire și control în timpul acordării asistenței medicale cazurilor suspecte de COVID-19	Ediția: I Nr. de ex.: 22
		Revizia: - 0 Nr. de ex.: -
	Cod: PO - 05	Exemplar nr.: 1

- Lucrătorii laboratoarelor trebuie să respecte practicile corespunzătoare de bio-siguranță și cerințele de transportare, conform tipului de organism cu care se manipulează;
- Livrați toate specițiile manual ori de câte ori posibil. **NU UTILIZAȚI** sistemele de tuburi pneumatice pentru transportarea specițiilor;
- Documentați clar numele deplin al fiecărui pacient, data nașterii și "COVID-19 suspectat" pe formularul pentru laborator. Notificați laboratorul cât de curând posibil despre faptul că specițiile este transportat.

9. Evidențe și înregistrări:

- registrul de evidență a internărilor și externărilor a instituției;
- registrele de laborator;
- documente medicale;
- documente administrative.

10. Responsabilități și răspunderi în derularea activității:

Administrația
 Șefii secțiilor
 Asistentele medicale superioare
 Asistentele medicale
 Infirmierele
 Șefii de laborator
 Lucrătorii laboratoarelor
 Beneficiarii de asistență medicală

Nr. crt.	Compartimentul (postul)/acțiunea (operațiunea)	SMC	Președintele CC	Director	Angajații instituției	Secretariat
	1	2	3	4	5	6
1.	Elaborare procedură	E				
2.	Verificare procedură		V			
3.	Aprobare			A		
4.	Aplicare				Ap.	
5.	Arhivare					Arh.

11. Anexe, înregistrări, arhivări.

Nr. crt.	Denumirea anexei	Elaborat	Aprobat	Nr. exemplare	Difuzare	Arhivare		Alte
						loc	durată	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1								

Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale Republica Moldova IMSP IFP "Chiril Draganiuc"	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ Măsuri de prevenire și control în timpul acordării asistenței medicale cazurilor suspecte de COVID-19	Ediția: I Nr. de ex.: 22
	Cod: PO - 05	Revizia: - 0 Nr. de ex.: - Exemplar nr.: 1

12. Cuprins.

Numărul componenteii în cadrul procedurii operaționale	Denumirea componenteii din cadrul procedurii operaționale	Pag.
0.	Coperta	1
1.	Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale	2
2.	Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale	2
3.	Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale	2-3
4.	Scopul procedurii	4
5.	Domeniul de aplicare a procedurii operaționale	4
6.	Documente de referință aplicabile procedurii operaționale	4-5
7.	Definiții și prescurtări ale termenilor utilizați în procedură	5
8.	Descrierea procedurii	6-11
9.	Evidențe și înregistrări	11
10.	Responsabilități și răspunderi în derularea activității	11
11.	Anexe, înregistrări, arhivări	11
12.	Cuprins	12